

เรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น

Learning about Oneself through the Local History

รุ่งฤดี ภูขมศรี

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Rungrudee.p@msu.ac.th

บทคัดย่อ

กิจกรรม “เรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น” สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม และเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตน ภูมิใจในท้องถิ่นของตน พร้อมจะอนุรักษ์ สืบสานให้คงอยู่ ผลการดำเนินงาน พบ 1) นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมของภาคอีสาน เรื่องราวเกี่ยวกับโบราณสถาน สถานที่สำคัญในจังหวัดมหาสารคาม และประเพณี วิถีชีวิต วัฒนธรรมอีสาน 2) นักเรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตน ภูมิใจในท้องถิ่นของตน โดยภาพส่วนใหญ่ที่นักเรียนวาดเป็นสถานที่สำคัญในท้องถิ่นของนักเรียนและได้อธิบายถึงสิ่งที่วาด ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน เมื่อร่วมกิจกรรมมีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) ผลการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานที่สำคัญในท้องถิ่นของตนเอง กิจกรรมวาดภาพถ่ายทอดเรื่องราวบ้านตัวเองได้ทำให้ทราบว่าคุณชุมชนท้องถิ่นตน มีสถานที่ที่น่าสนใจ มีความภูมิใจในบ้านเกิดของตน และอยากจะรักษาไว้ให้ดี ตลอดจนอยากให้ออกกิจกรรมแบบนี้เรื่อยๆ เพราะได้รับความรู้และความสนุกสนาน

คำสำคัญ : ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น, การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น, นักเรียนกับวัฒนธรรมท้องถิ่น, บริการชุมชน, สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ABSTRACT

Learning about Oneself through Local History was a project held by Academic Resource Center of Mahasarakham University. It aimed at providing the students opportunities to learn about Mahasarakham's local history and getting the students to know their local communities, to be proud of and willing to continue and preserve them. The results found are as follows: 1) The students learned about Mahasarakham's local history regarding traditions, the northeastern cultures, historic sites, main attractions of the province, and northeastern traditions, lifestyles, and cultures. 2) The students got to know their own communities. Most of the pictures

they painted were the main attractions in their local communities with the explanations of how they were related to them. The students indicated their satisfaction towards the activities. Overall, the satisfaction was at the highest level ($\bar{X} = 4.92$) The interviews were also conducted and it showed that the students had learned about the important places in their local communities. They knew that there were interesting places in their community from painting activities. They had pride on their hometowns and wanted to preserve the places. Moreover, they wanted to participate in this type of activity in the future because it was knowledgeable and enjoyable.

Keyword: Local history, Conservation of local cultural, Students and local cultural, Community Services, Academic Resource Center Mahasarakham University

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม (1) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับ สังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) ความรู้และทักษะ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน และ (3) กล่าวถึงแนวทางการจัดการ การศึกษาว่าต้องเน้นความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และในมาตรา 24 (3) กล่าว ว่า จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, น. 12-13)

การเรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีการบูรณาการทางความคิด ของนักเรียน ต่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ที่จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ได้เรียนรู้วิถี ชุมชนท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งเป็นการเรียนรู้รากเหง้าของตน จะทำให้เกิดความภูมิใจในท้องถิ่น ภูมิใจใน ตนเอง ตลอดจนมีภูมิคุ้มกันทางความคิด ทำให้เป็นคนประพฤติดีประพฤติชอบ

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นแหล่งรวมทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลาย ทั้งเนื้อหาและรูปแบบ และเป็นองค์กรที่สนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยและชุมชนอย่างต่อเนื่องเสมอ มา จึงเล็งเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรม “เรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น” ในโครงการบริการวิชาการแก่ ชุมชน ในการออกให้บริการตามอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น รู้จักรากเหง้าของตน เกิดสำนึกความเห็นคุณค่า ความภูมิใจในท้องถิ่นของตน พร้อมจะสืบสาน รักษาให้คงอยู่ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตน ภูมิใจในท้องถิ่นของตน พร้อมจะอนุรักษ์ สืบสานให้คง

อยู่

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. จัดทำแผนการบริการวิชาการ
2. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริการวิชาการ
3. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการ โดยเน้นกิจกรรมภายใต้หัวข้อการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมหาสารคาม เช่น ประเพณี วัฒนธรรม โบราณสถาน สถานที่สำคัญในท้องถิ่นของตน และ/หรือจังหวัดมหาสารคาม ผู้ร่วมดำเนินงานทำความเข้าใจร่วมกันว่าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในชุมชนท้องถิ่นของนักเรียน คือ เรื่องราวที่มีอยู่ในชุมชน ท้องถิ่นของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็น บ้าน วัด โรงเรียน สถานที่สำคัญในชุมชนของนักเรียน ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชนของนักเรียน เป็นต้น

4. จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในกิจกรรม เช่น

- หนังสือ สื่อมัลติมีเดีย เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์จังหวัดมหาสารคาม

และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- อุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติ กระดาษเทาขาว กระดาษ A4 ดินสอ สีไม้ ปากกาเมจิก

5. ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน

- 5.1 การจัดกิจกรรม “เรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น” กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ 4-6 ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรม คือ

- 5.1.1 โครงการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ร่วมกับโครงการปกป้องเขตชุมชนพระมหาธาตุศรีย๋ บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แก่ประชาชนจังหวัดมหาสารคาม (จังหวัดเคลื่อนที่) เป็นโครงการให้บริการประชาชนของจังหวัดมหาสารคาม ออกให้บริการทุกวันพุธที่สามของทุกเดือน โดยมีส่วนราชการในจังหวัดมหาสารคามร่วมออกให้บริการ และสำนักวิทยบริการ ได้เป็นตัวแทนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกให้บริการวิชาการ โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ร่วมกับจังหวัดมหาสารคามทุกเดือน สถานที่จัดกิจกรรมให้บริการ กำหนดโดยฝ่ายปกครองของจังหวัดมหาสารคาม จัดกิจกรรมในบริเวณพื้นที่ของโรงเรียน วัด หรือองค์การบริหารส่วนตำบล (รุ่งฤดี ภูชมศรี, 2562, น. 4) ปีงบประมาณ 2562 สำนักวิทยบริการ ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ได้จัดกิจกรรม “การเรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น” ให้กับนักเรียนที่มาร่วมกิจกรรม คือ นักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ 4-6 ซึ่งเป็นนักเรียนของโรงเรียนที่เป็นเจ้าของสถานที่ และนักเรียนในโรงเรียนใกล้เคียง โดยได้ออกให้บริการ จำนวน 11 ครั้ง มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 132 คน ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงสถานที่จัดกิจกรรมและจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม “เรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น”

ครั้งที่	วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ	สถานที่ จัดกิจกรรม	อำเภอ	นักเรียนเข้าร่วม กิจกรรม (คน)
1	18 ตุลาคม 2561	โรงเรียนบ้านหัวหมู	พยุหะภูมิพิสัย	12
2	21 พฤศจิกายน 2561	โรงเรียนบ้านโนนสูงวังขอนจิก	โกสุมพิสัย	14
3	19 ธันวาคม 2561	องค์การบริหารส่วนตำบล หนองกุง	แกดำ	10
4	20 กุมภาพันธ์ 2562	วัดบ้านหัวนาคำ	เมืองฯ	16
5	20 มีนาคม 2562	วัดบ้านนาคำน้อย	ชื่นชม	9
6	24 เมษายน 2562	โรงเรียนบ้านหัวดง	นาคูน	7
7	22 พฤษภาคม 2562	โรงเรียนบ้านแบกสมบูรณวิทย์	เขียงยืน	10
8	19 มิถุนายน 2562	โรงเรียนบ้านยาง	บรบือ	15
9	4 กรกฎาคม 2562	โรงเรียนบ้านเขว้าใหญ่	กันทรวิชัย	12
10	29 สิงหาคม 2562	โรงเรียนบ้านโสกกาวดาวเรือง	กุดรัง	18
11	25 กันยายน 2562	วัดบ้านหนองเลา	นาเชือก	9
จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม				132

5.1.2 โครงการรักการอ่าน ได้ดำเนินงานจัดกิจกรรมในรูปแบบค่ายรักการอ่านสำหรับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านสังข์ทอง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีนักเรียนร่วมกิจกรรม 65 คน (รุ่งฤดี ภูขมศรี, 2559, น. 7)

5.2 การดำเนินกิจกรรม ผู้ดำเนินกิจกรรมหลักเล่าเรื่อง หรือตำนานของจังหวัดมหาสารคาม หรือเรื่องราวเกี่ยวกับโบราณสถานสำคัญของจังหวัดมหาสารคามให้นักเรียนฟัง พร้อมเปิดวิดีโอทัศน์ สื่อมัลติมีเดียประกอบการเล่าเรื่อง และสรุปร่วมกันว่าแต่ละชุมชน ท้องถิ่นต่างมีเรื่องราว สถานที่สำคัญในท้องถิ่นของตน ตลอดจนมีประเพณี วัฒนธรรมที่คนในชุมชนได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา

5.3 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง โดยการวาดภาพ พร้อมระบายสี ลงในกระดาษเทาขาวร่วมกัน

5.4 ผู้ดำเนินกิจกรรมคอยให้คำปรึกษา แนะนำนักเรียนว่าในชุมชนของนักเรียนมีอะไรที่สำคัญสำหรับชุมชน โดยแต่ละภาพให้มีแม่น้ำ หรือถนนหลัก เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการวาดภาพอื่น ๆ ลงไปและมีความเชื่อมโยงถึงกัน

5.5 เมื่อนักเรียนวาดภาพเสร็จเรียบร้อย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชน ท้องถิ่นของตน ตามภาพที่วาด โดยนำเสนอทุกกลุ่ม

5.6 ผู้ดำเนินกิจกรรมหลักสรุปเรื่องราวท้องถิ่นของแต่ละกลุ่ม และเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันกับภาพที่นักเรียนวาดว่ามีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของนักเรียน ตลอดจนมีความสำคัญกับคนในชุมชน ท้องถิ่นอย่างไร

6. ประเมินผลการจัดกิจกรรม แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

7. สรุปและรายงานผล

ภาพที่ 1 นักเรียนร่วมกันระดมความคิด และเริ่มลงมือวาดภาพ

ภาพที่ 2 นักเรียนร่วมกันวาดภาพ ระบายสี สถานที่สำคัญ เรื่องราวในท้องถิ่นของตน

ภาพที่ 3 นักเรียนถ่ายทอดเรื่องราวในท้องถิ่นของตนประกอบภาพวาด

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

สรุปผล

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ดำเนินกิจกรรม “เรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น” ให้กับนักเรียนตามโครงการรักการอ่าน และโครงการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ร่วมกับโครงการปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ในทุกอำเภอ ของจังหวัดมหาสารคาม

ผลการดำเนินงาน

1. นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามจากการได้ดูวีดิทัศน์ และจากการอ่านหนังสือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดมหาสารคาม เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมของภาคอีสาน เรื่องราวเกี่ยวกับโบราณสถาน สถานที่สำคัญในจังหวัดมหาสารคาม ที่ทางโครงการฯ ได้จัดเตรียมไว้ ทั้งนี้จากการร่วมกิจกรรม นักเรียนมีความสนใจในสถานที่สำคัญของท้องถิ่นและประวัติความเป็นมาของโบราณสถาน สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของจังหวัดมหาสารคาม เช่น พระธาตุนาดูน พระยืนกั้นทรวิชัย วนอุทยานโกสัมพี ปูทูลกระหม่อม ป่าดุนลำพัน ประเพณีอีสาน 12 เดือน (ฮีดลีสอง) วิถีชีวิต วัฒนธรรมอีสาน เป็นต้น

2. นักเรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตน ภูมิใจในท้องถิ่นของตน พร้อมจะอนุรักษ์ สืบสานให้คงอยู่ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการดู ฟัง อ่าน จากสื่อที่นำเสนอแล้ว ผู้ดำเนินโครงการสรุปเรื่องราว และให้นักเรียนร่วมกันวาดภาพระบายสีบอกเล่าเรื่องราวของสิ่งสำคัญ สถานที่สำคัญในท้องถิ่น ตลอดงานบุญประเพณีของตน นักเรียนได้ร่วมกันปรึกษา พูดคุย วางแผน การทำงานและการวาดภาพ ซึ่งภาพส่วนใหญ่ที่นักเรียนวาดภาพจะเป็นสถานที่สำคัญในท้องถิ่น เช่น วัด สิม (โบสถ์) โรงเรียน แม่น้ำ หนองน้ำ ป่าไม้ รวมทั้งงานบุญต่าง ๆ ซึ่งสิ่งที่นักเรียนวาดอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียนจริง และเมื่อวาดภาพเสร็จมีการนำเสนอ บอกเล่าอธิบายถึงสิ่งที่วาด และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน เมื่อร่วมกิจกรรม มีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรม “เรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) นักเรียนพึงพอใจต่อการได้รับความรู้ สนุกสนานจากการร่วมทำกิจกรรมของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.98$) พึงพอใจกับการได้บอกเล่าเรื่องราวผ่านการวาดภาพ ระบายสี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) และการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) ตามลำดับ

ผลการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการรักการอ่าน นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานที่สำคัญในท้องถิ่นของตนเอง ชอบกิจกรรมวาดภาพถ่ายทอดเรื่องราวบ้านตัวเอง อยากให้จัดกิจกรรมแบบนี้บ่อย ๆ ได้รับความรู้และความสนุกสนาน ได้รู้ว่าบ้านตัวเอง อำเภอตัวเองมีสถานที่ที่น่าสนใจ มีความภูมิใจในบ้านเกิดของตน

อภิปรายผล

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ดำเนินกิจกรรม “เรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น” ให้กับนักเรียนตามโครงการรักการอ่าน และโครงการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ร่วมกับโครงการปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และหน่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชนจังหวัดมหาสารคาม (จังหวัดเคลื่อนที่) ในทุกอำเภอ ของจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมได้ทำให้นักเรียนได้ความรู้ ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนของตน ได้ทราบความเป็นมาของสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในชุมชน ตลอดจนจังหวัดมหาสารคาม จากหนังสือและสื่อวีดิทัศน์ที่น่าออกให้บริการ การได้วาดภาพบอกเล่าเรื่องราวของชุมชนของตน ผ่านการถ่ายทอดหรือนำเสนอความคิดผ่านภาพวาดที่ร่วมกันพูดคุย ปรึกษาหารือ วางแผนการวาดจนวาดภาพแล้วเสร็จออกมาเป็นผลงานของแต่ละกลุ่ม ซึ่งภาพส่วนใหญ่ที่นักเรียนวาดภาพเป็นสถานที่สำคัญในท้องถิ่น เช่น วัด สิม (โบสถ์) โรงเรียน แม่น้ำ หนองน้ำ ป่าไม้ รวมทั้งงานบุญต่าง ๆ ซึ่งสิ่งที่นักเรียนวาดอยู่ในท้องถิ่นของนักเรียนจริง และนักเรียนได้อธิบาย บอกเล่าเรื่องราวของท้องถิ่นของตน และบอกเล่าถึงความเกี่ยวข้อง ความสำคัญกับตนเอง ชุมชน ท้องถิ่น และนักเรียนจะช่วยกันดูแลรักษาสถานที่สำคัญนั้นไว้ต่อไป กิจกรรม “เรียนรู้รากเหง้าจากเรื่องราวของท้องถิ่น” จึงเป็นกิจกรรมที่เด็กนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน เกิดความหวงแหนอยากจะทำปกป้องรักษาไว้ รัก เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนพร้อมกันนั้น ยังได้ปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ และต้องค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่านนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนเกี่ยวกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ควรมีความร่วมมือกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อให้การบริการวิชาการนั้นเป็นไปตามความต้องการของชุมชน เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและเกิดความเข้มแข็งของชุมชนมากขึ้น
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้ครอบคลุมในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตลอดจนระดับมัธยมศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามลำดับขั้น และความเหมาะสมกับวัยและชั้นเรียนของผู้ร่วมกิจกรรม

การนำไปใช้ประโยชน์

1. โรงเรียนสามารถนำกิจกรรม ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้
2. หอสมุดสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของแต่ละท้องถิ่นได้
3. ชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. ผู้ดำเนินงานห้องสมุดของชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปถ่ายทอดให้กับผู้ดำเนินงานห้องสมุดอื่น ๆ ได้

5. ห้องสมุดโรงเรียนอาจทำฐานข้อมูลสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของชุมชนเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมให้กับนักเรียนและผู้สนใจทั่วไปได้เรียนรู้

รายการอ้างอิง

รุ่งฤดี ภูชมศรี. (2559). รายงานโครงการรณรงค์การอ่าน. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

_____. (2562). รายงานโครงการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้. สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.